

Klassinen studio

Studiovalokuvauksen oppimateriaali

ENSIMMÄINEN POTRETTI

Muistiinpanot opetusvideosta 'Ensimmäinen potretti'

KOLMIPISTEVALO

-valoa malliin kolmesta suunnasta

- päävalo
    - kirkastaa mallin kuvan pääkohteeksi
    - luo kasvoille muodon
      - valupuolen
      - varjopuolen
  - korkovalo
    - elävöittää varjopuolta: luo tekstuuria hiuksiin
    - irroittaa mallia taustasta
  - tasoitusvalo tai täytevalo
    - avaa tukkomustat varjot
- lisäksi yleensä myös taustavalot
- irroittaa mallia taustasta
  - elävöittää taustaa, vinjetoi kuvaa

Valmistaudu

-harjoitus kestää: malli istuu

- lopullinen kuva: malli seisoo

-taustafondi

- valitse väri: harmaa sopii kaikkeen
- taivuta fondia
  - helpottaa valaisua

-1x/2x

- matka kamerasta malliin = 1x
- matka mallista taustaan = (2+n)x
- taustan ja mallin valot erillään
- luo syväepäterävyyttä

-M-kuvaustila

- suljinaika: 1/125
- valkotasapaino: Flash

-polttoväli 70-80 mm

-yläviisto kuvakulma

Täytevalo

-avaa varjot

Perinteisessä high end –muotokuvassa saa olla alivalottuneita eli tukkomustia kohtia vain, jos siihen on hyvä syy.

-iso valonlähde

-kameran ja kuvaajan taakse

-kauas

-jos päävalo pehmeää valoa

- pehmeä täytevalo

-jos päävalo kovaa valoa

- kova täytevalo

-aloita studiokuvaus pehmeillä isoilla valoilla

- 180 cm tasovalo eli soft box
- octobox l. kahdeksankulmainen

-edullinen täytevalo: 180 cm sateenvarjo tai heijasta kirjankannesta tai seinästä

-pehmein valo: käytä valonkehrän reunaa

- tiltaa yläviistoon

-kaksi koulukuntaa

1. suoraan objektiivin suunnasta
2. hieman ylhäältä: muotoilevuus

-teho: tällä muotoiluosalla, tällä settauksella

- Elinchrom-tehoasteikolla 6.0
- 1/125, ISO 100, F8, WB Flash

-mittaa valo histogrammilla, ei valomittarilla

- valomittari on kallis
- valomittari on epätarkka, sillä tumma ja vaalea kohde heijastavat valoa eri kirkkaudella – valomittari ei mittaa heijastusta

-ota koekuvia, katso histogrammia

- Red-kanava kirkkausarvoon 130 eli **histogrammin puoleenväliin**
- **irti vasemmasta reunasta**

Päävalo

-40 x 40 cm neliskulmainen tasovalo (Elinchrom-salamavalojen Standard Kit Soft Box)

- valon koko = kohteen koko
  - puolivartalo
- Elinchrom-tehoasteikolla 3.0
- käytä valonkehrän reunaa

-työliike, jolla valoa asetellaan

-ota päävalo valonkehrän reunasta

- pehmein valo

Päävalo

1. kirkastaa kasvat kuvan tärkeimmäksi kohteeksi
2. luo kasvoille muodon: valupuolen ja varjopuolen

-ota koekuvia, katso histogrammia

- Red-kanava kirkkausarvoon 230-240 eli **histogrammin viimeisen viidenneksen puoliväliin**
  - ihoa ei aivan valkoiseksi
  - työstövaraa kuvankäsittelyyn

Muotokuvan ideointi

Tutustu kuvattavaasi ja mieti kuvan idea.

-esimerkiksi 50-vuotiskuva

- 'ikuinen rokkimimmi'
- tai 'olen kokenut ja viisastunut'

-tai ylioppilaskuva

- 'maailma on minun!'
- tai 'olen vihdoinkin aikuinen'

-johda ideasta

- pukeutuminen
- rekvisiitta
- ilme ja poseeraus
- valaisu

-studiossa kaikki valo on valittavissa

- valjasta valo tukemaan kuvan ideaa
  - raikas, kova, high key
  - hämärä, pehmeä, low key
  - aksentointi – varjostus

-muotokuvan tyylin kolmijako:

tässä: **klassinen** (muut: tuttavallinen – viehätysvoimainen)

- ei yleensä kämmeniä
- jokseenkin pystysuora ja ryhdikäs
- olkapäät: viistoon
  - eri korkeus
  - eri kirkkaus
- takakäden olkavarsi näkyy

(– tuttavallinen – viehätysvoimainen: muualla materiaaleissa)

Kumpi puoli kasvoista kuvataan?

Muotokuvausessiossa vain yksi otos on lopulta käyttökuva. Päätä, kuinka sen teet!

-suuri silmien kokoero

- pienempi silmä kameraan päin

-hiusten jakaus

- runsaampi puoli kameraan päin

-muut tekijät – näytetään tai peitetään:

- tatuoinnit, arvet, luomet
- korvis vain toisessa korvassa
- toispuoleinen asu

-mallin toiveet, käsitykset itsestään

- todelliset
  - ylipaino = kaula piiloon
- kuvitteelliset

-kasvojen sijoittelu

- erikoiset: 1/1 tai 1/2
- tyypilliset: 7/8 tai 3/4
  - nenä pysyy kasvojen sisällä
- leuka
  - alas (feminiininen)
    - toisaalta: hoikistaa kaulaa
  - ylös (maskuliininen)
- kallistus sivulle: tapauskohtainen
  - ei silmiä vaakaan kuvassa

-polttoväli usein 70-80 mm

-kuvakulma yleensä viisto

- yläviisto: yleisempi
- alaviisto: hallitsijamuotokuva
- käytä korokkeita, keittiötikkaita ja kuvaustuoleja

Tärkeintä on katse

Muotokuva on mallin katse, jota mallin ilme ja poseeraus tukevat.

-katse lähinnä nenän suuntaan

- tehostaa katsetta
- takasilmän pupilli ja iiris näkyy
- pupilli ja iiris eivät saisi kosketella kuvassa kasvojen ulkosyrjää tai nenän vartta
- valkuaisia iiristen molemmin puolin

Broad vai slim?

-eli kummalle puolelle päävalo laitetaan?

-slim

-kapea valopuoli – leveä varjopuoli

- siro, kaventava
- feminiininen
- muodokas varjopuoli: rintakehä
- usein naismalleille
  - eli: kasvot valoon päin ja rinta varjoon päin
- myös miehelle, jolla pyöreät kasvot
- pitkähiuksiset mallit: ruman varjon eliminointi
  - slim-valon varjopuolelle
  - helppo korkovalolla elävöittää

-broad

-leveä valopuoli – kapea varjopuoli

- leventävä, painava maskuliininen
- maskuliininen
- korostaa pitkää leukalinjaa
- usein miesmalleille
- mies tai nainen: jos on pitkät, kapeat kasvot

Päävalo luo varjon

Päävalon varjot ovat mielipiteesi mallistasi.

-päävalo seuraa mallin nenää

- nenän varjo nasolabiaalipoimun suuntaisesti
  - päävalo viistosta suunnasta
- nenän varjon koko
  - auki = ylähuuli valaistu
  - kiinni = nenän varjo yhtyy posken varjoon
  - nenän varjo ei saa ylittää suuhun
- käännä päävaloa kun nenä kääntyy
- samalla kaulan varjo tulee oikein
  - viistoon täsmälleen keskeltä
- seuraa varjopuolen silmäkulmaa
  - alivalottuu ensimmäisenä

Päävalo sytyttää silmät

-silmät on kiiltäviä esineitä

-valot heijastuvat niistä

-valopisteet

- klo 10-11 tai klo 13-14
- puoliksi pupillin, puoliksi iiriksen päällä
- ei koskaan valkuaisen päällä

-hienosäätöä

- koko ja muoto johtuvat valojen muotoiluosien muodosta
- täytevalon valopiste poistetaan kuvankäsittelyssä

Muotoilevuus

-muotoileva valo

- valaisee muodot hyvin, kasvattaa kolmiulotteista syvyyden tunnetta kuvassa

-muotoilevassa valossa

- eteenpäin työntyvät muodot kirkastuvat
- taaksepäin kääntyvät muodot tummenevat

-vastakohta lattea valo = tasaista kirkkautta

-pehmeä valo muotoilevampaa kuin kova

- valo pehmeintä valokehrän reunassa

-mutta valon suunta kasvoilla ratkaisee

- kasvojen etuosa kirkkaampi kuin sivut
  - valo tarpeeksi eteen
- silmäkulmien, nenän, ja etenkin leuan alle varjo
  - valo tarpeeksi ylös
- ainakin hieman päävaloa varjopuolen poskipäähän
  - valo tarpeeksi viistoon

Aksentointi

-valo ja kontrasti tärkeimpään kohteeseen

- otsa kirkkaampi kuin leuka
- leuka kirkkaampi kuin rintakehä
- eli valon alareuna silmien korkeudelle

Loppukertaus

-käytännön työliike: päävalon asettelu

-katso histogrammia!

-jos nenän suunta muuttuu, korjaa päävalon paikkaa

Tiivistelmä: 3 x 45

-malli 45 asteen kulmassa taustaan

-valo mallin 45 asteen kulmassa

-kamera malliin 45 asteen kulmassa

Korkovalo

-lankeaa malliin

- joskus sivulta
- yleisimmin takaviistosta (yläviistosta)

Miksi valaistaan takaa, sivulta, takaviistosta?

1. elävöittää tummia tekstuureja

- hiukset, parta, tummat tekstiilit

2. irrottaa peräkkäiset kohteet taustasta ja toisistaan

- keskikirkas malli/kohde ja keskikirkas tausta
- tumma malli/kohde ja tumma tausta

3. mallin kasvoilla muotoilee kaventavasti, tiukentavasti

- maskuliininen härkävalo
  - korkovalo molemmilla puolilla kasvoja
  - tästä muualla tarkemmin

Korkovaloja tarvitaan usein monta

-kun korkovaloa tarvitaan yhtä aikaa

vaaleaan ja tummaan kohteeseen se täytyy yleensä luoda kahdella eri valonlähteellä

Kameran dynamiikkaan mahtuakseen tumma ja vaalea kohde tarvitsevat usein niin eri määrän valoa, että ne täytyy valaista erikseen omilla valoillaan.

Vihjeitä, jotka kasvavat korkoa

Perinteisessä muotokuvassa korkovalo ei saa osua nenään tai silmänaluseen.

-käytä kohteen kokoista valonlähdettä

-käytä pehmeää tai kovaa valoa, tarpeen ja makusi mukaan

- kova valo piirtää tekstuuria tarkasti
  - miesmallien parransänki

-korkovaloa asetellessasi sammuta muut valot hetkeksi

- ota koekuva pelkästä korkovalosta
- katso histogrammista korkovalon määrä, jotta se ei ainakaan ylivalotu
- mutta käytä korkovaloa lopulta mallin hiusten/vaatteiden vaaleuden/tummuuden ja kuvan tunnelman mukaan

Taitava päävalon käyttö erottaa hyvän valaisijan huonosta valaisijasta. Taitava korkovalon käyttö erottaa huippuvalaisijan hyvästä valaisijasta.

Taustavallo

-valo, joka valaisee vain taustaa

-pidä taustavallo taustassa, muut valot mallissa

- tarpeeksi etäisyyttä mallin ja taustan väliin
- tarvittaessa käytä kirjankansia tms.

Kaksi tarkoitusta

1. Kirkkausero mallin ja taustan välillä

- mallin valopuolella tausta on
  - keskikirkas tai
  - tumma
- mallin varjopuolella tausta on
  - keskikirkas tai
  - kirkas

2. Kuvan vinjetointi

- kuva tummenee kohti nurkkia

-yleensä lamppukupu ja hunajakenko

Taustavalon asettelu

1. Viistosti sivulta

- kirkkaus liukuu puolelta toiselle

2. Mallin selän takaa puolijalustalta

- kirkkaus liukuu ylhäältä alas

Korjaa taustavalon asettelua aina kun vaihdat kuvakulmaa.